

Bemærkninger til forslaget

Indledende bemærkninger

Danmark er et lille land og et lille sprogområde, og det danske sprog er derfor konstant presset af fremmede sprog, der tales af stadig flere og benyttes i internationale sammenhænge. I øjeblikket er det naturligvis engelsk, der især i kraft af den amerikanske dominans i den vestlige verden er ved at blive eneste internationale sprog. Det viser sig på alle områder – ikke mindst dér, hvor det er umuligt at begrænse brugen i modens, modernitetens og modedyrkelsen verden. Ingen kan i dag læse danske aviser og blade eller se dansk fjernsyn uden at blive overvældet af engelske ord og udtryk. Enhver kan inden for sit arbejds- og fagområde iagttage, hvordan dansk er under et vedvarende pres.

Dette er modernitetens vilkår, hvor trangen til at være med og være på højde med omgivelserne er det fremherskende, og her kan ingen lovgiver stille noget op. Det er et spørgsmål om tonen i landet. Det handler om, hvad man gerne vil ligne, og hvem man gerne vil være, og her kan kun en slags åndelig og folkelig vækkelse ændre på den sproglige tilstand – svarende til det, der skete i forbindelse med Holbergs komedier, hvor Jean de France blev gjort til grin og ikke dyrket.

Det danske sprog i den offentlige sammenhæng

Anderledes er det med den placering, det danske sprog får i Danmark i den offentlige sammenhæng, og her har lovgiverne mulighed for at sætte grænser og stille krav. Det vil være en helt selvfølgelig opgave i forbindelse med en dansk sproglov. Et hovedformål hermed vil være at sikre det danske sprogs fremtid som et komplet og sammenhængende sprog. Lovgivningen skal således tage klart sigte på at modvirke, at dansk lider domænetab, og inden for al offentlig forvaltning såvel som inden for videnskab, højere uddannelse og erhvervslivet skal det gennem lovgivningen sikres, at det danske sprog bruges og ikke viger for engelsk.

Når f.eks. opslag til stillinger på danske universiteter ikke fremkommer på dansk, men kun på engelsk, så kan loven gå ind og ændre på tilstanden. Når dansk sprog på de videregående uddannelser viger for en-

gelsk, så at man skal være hjemmevant på engelsk for at kunne tage en afsluttende dansk eksamen, kan loven gå ind og kræve det danske sprog genindsat på sin selvfølgelig plads. Når Handelshøjskolen i København uden nogen reel drøftelse med omverdenen ændrer sit navn til »CBS Copenhagen Business School«, og når Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole offentliggør en strategi for internationalisering, hvor en af målsætningerne lyder således: »Inden år 2010 skal engelsk være det primære undervisningssprog for alle kandidatuddannelser, hvor det er relevant« (Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole 2000: 8) – så kan en sproglov ændre på dette og kræve respekt for og anvendelse af det danske sprog.

Alternativet til klart udformede sprogkrav vil være, at dansk gradvis hører op med at være et sprog, der er brugbart i videnskabelig sammenhæng og til videnskabelige formål. Det danske sprog visner på universiteter og uddannelsesanstalter. Hvor der ikke er brug, vil der i længden ikke være liv. Det er i dette perspektiv, man efter Dansk Folkepartis mening må anskue situationen, og perspektivet har også at gøre med kunstneriske og mediemæssige forhold. Efter forslagsstillernes mening er det f.eks. uheldigt, at der med statsstøtte produceres film i Danmark med kun engelsk tale. Danske film skal tale dansk – hvilket naturligvis ikke forhindrer, at der også kan fremstilles engelsksprogede udgaver.

Interessen for en sprogpolitik

Der har i de senere år ved forskellige lejligheder fra mange sider været udtrykt interesse for og ønske om en styrkelse af det danske sprog gennem en egentlig sprogpolitisk indsats. Folketinget gennemførte den 20. marts 2003 en sprogpolitisk debat (Folketingsåret 2002-03, forespørgsel nr. F 35), der tog afsæt i ønsket om at styrke og udvikle det danske sprog, så det i fremtiden kan bevare sin kulturbærende funktion. I regeringens (Kulturministeriets) sprogpolitiske redegørelse den 23. januar 2004 (Folketingsåret 2003-04, redegørelse nr. R 8) var for første gang forsøgt udformet en klart erklæret dansk sprogpolitik, der betoner, at